

**heda
gablerová:
teorie
dospělosti**

dpb DIVADLO
..... PETRA
..... BEZRUČE

Nepřeberné množství možností, kým být a co dělat, namísto rozhodnutí a přijetí zodpovědnosti. A to je právě gros celého problému. Fenomén takzvané odložené dospělosti. Podívej se na generaci současných třicátníků. Pořád hledají, experimentují, pro nic se závazně nerozhodnou. Ale dospělost znamená rozhodnout se. Obětovat ty neohraničené možnosti výměnou za skutečnou strukturu. Ta oběť je nevyhnutelná.

jørgen tesman,
heda gablerová: teorie dospělosti

heda gablerová: teorie dospělosti

autoři **henrik ibsen, anna saavedra**
námět **janka ryšánek schmiedtová, anna saavedra**
překlad **františek fröhlich**
režie **janka ryšánek schmiedtová**
dramaturgie **kateřina menclerová**
výprava **david janošek**
hudba **ivan acher**
hudbu nahráli **jana vébrová** – harmonium, **ivan acher** – zpěv, el. kytara, piano, sampler, percussions
pohybová spolupráce **adéla laštovková stodolová**

jørgen tesman **lukáš melník**
heda tesmanová, dříve gablerová,
jeho žena **magdaléna tkačíková**
juliana tesmanová, jeho sestra **markéta haroková**
tea elvstedová **markéta matulová**
eilert løvborg **vojtěch johaník**
judr. brack **dušan urban**

premiéra 15. března 2019 v divadle petra bezruče

anna saavedra

- narodila se v roce 1984 na pobřeží Baltského moře, pochází z česko-chilské rodiny
- vystudovala divadelní dramaturgii na Janáčkově akademii múzických umění v Brně
- v letech 2011-2015 byla dramaturgyní brněnského HaDivadla
- je autorkou divadelních her Dům U Sedmi švábů, Česká měna, Tajná zpráva z planety matek, Kuřačky a spasitelky, Dealeři fyzické lásky a Olga (Horror z Hrádečku), za niž získala Cenu divadelní kritiky v kategorii Nejlepší poprvé uvedená česká hra roku 2016
- její hry a adaptace uvedlo HaDivadlo, Divadlo LETÍ, Divadlo Feste, Národní divadlo moravskoslezské, Slovenské národné divadlo a Slezské divadlo v Opavě
- pro Bezruč napsala autorskou parafrázi Ibsenova dramatu Heda Gablerová: Teorie dospělosti

henrik ibsen

- 20. března 1828 – 23. května 1906
- narodil se v přístavu Skien na jihovýchodním pobřeží Norska
- vyučil se lékárníkem a několik let také v lékárně pracoval
- zpočátku byly těžištěm jeho tvorby básně a jevištní básně
- v roce 1850 začal spolupracovat s Norským divadlem v Bergenu, pro něž psal své první hry
- absolvoval řadu studijních cest – do Kodaně, Berlína, Drážďan či Hamburku
- v roce 1857 nastoupil jako režisér a umělecký ředitel do Norského národního divadla v Kristianii, které o pět let později zkrachovalo
- znechucen situací v Norsku rodnou zemi opustil a v roce 1864 se usadil v Římě a následujících třicet let prožil nejprve v Itálii a poté v Německu, do Norska se vrátil až v roce 1891

- většina jeho dramát byla ve své době vnímána jako revoluční v tom smyslu, že vybízela ke společenské změně, kritizovala soudobé společenské uspořádání a poměry a jejich vliv na jednotlivce – i proto byl Ibsen ve své době vnímán poměrně kontroverzně
- mezi jeho nejznámější díla patří Brand (1866), Peer Gynt (1867), Nápadníci trůnu (1871), Opory společnosti (1877), Nora aneb Domeček pro panenky (1879), Nepřítel lidu (1882), Divoká kachna (1884), Heda Gablerová (1890), Stavitel Solness (1892) a další

**Takhle jsem nikdy nechtěl žít,
takhle jsem nikdy nechtěl psát,
takhle jsem nikdy nechtěl milovat.
Kloužu svým srdcem po prdeli,
co Pámbů spojil, člověk přerozdělí,
koho z vás dvou mám teď ale opustit?**

jakub cernaque,
teorie dospělosti

Když přijde na štěstí, nikdo nedokáže být jak jednoznačný, tak konzistentní. Čím jednoznačnější někdo je, tím menší má naději na nějakou konzistenci. Není divu, protože máme-li si být jistí formou, jakou má štěstí nabývat, pak musíme soustředit pozornost a energii na zvolený model a opominout či do stínu odsunout všechno ostatní – kdežto každý model, o který usilujeme na úkor všech ostatních modelů, musí nutně vypadat ještě podezřeleji, jak se množí hroby dalších a dalších mrtvě narozených, promarněných nebo zanedbaných možností. Uspokojení patrně nakonec dorazí v balíčku spolu s lákadlem v podobě nekonzistence – cesty zpátky nebo odbočky na nějakou vedlejší kolej. Pro většinu našich současníků je kýženou hodnotou – a hodnotou jistě nejcennější – spíše stav „na cestě“ (ještě

**před cílem, poháněný neukojenou touhou, vidinou snu –
kdy je třeba se snažit, doufat a své sny si teprve plnit),
třebaže si žádá spoustu trpělivosti a je náročný na nervy.
Naši současníci by s největší pravděpodobností potvrdili
(přinejmenším ve svých srdcích, ne-li slovy), že opak
tohoto rozpoložení, stav odpočinku, není štěstí, ale nuda.
A pro většinu z nás je nuda synonymem krajního neštěstí,
jen jiným pojmenováním stavu, kterého se bojíme nejvíc.
Dokáže-li štěstí být „stav“, může to být jenom stav vzrušení
popoháněný nenaplněním. Na prahu moderní éry nahradila
„stav“ štěstí v praxi i ve snech hledačů štěstí „honba za
štěstím“.**

zygmunt bauman,
umění života
(text byl krácen)

Pojem blaženosti je tak neurčitým pojmem, že ačkoli každý člověk touží dosáhnout blaženosti, přesto není žádný s to, aby zcela přesně a v souladu se sebou samým řekl, po čem vlastně touží a co chce.

rozhovor s autorkou a režisérkou

Anna Saavedra a Janka Ryšánek Schmiedtová studovaly ve stejném ročníku na Janáčkově akademii múzických umění v Brně, kterou také absolvovaly společným projektem. Jejich pracovní přátelství ale absolutně neskonal. Jsou podepsané mimo jiné pod mimořádně úspěšnou inscenací v Národním divadle moravskoslezském Kuřáčky. Teď spolu pro Bezruč připravily novou inscenaci – Anna Saavedra napsala současnou adaptaci textu Henrika Ibsena a Janka Ryšánek Schmiedtová ji režiruje.

JRS: Proč si myslíš, že Ibsen napsal v roce 1890 text, který funguje tak bolestivě i dnes?

AS: V první řadě Ibsen ve svých textech nemilosrdně nastavoval zrcadlo společnosti okolo sebe, pokrytectví, ale i bolestným determinacím, v nichž se lidé jeho doby zmítali. Postavy ve hře Heda Gablerová jsou nesmírně životné, je to milostný pětiúhelník nabitý emocemi, erotikou, nenávisť a křivdami z minula. Každá z těch šesti postav je vyhraněnou osobností se svojí vlastní strategií, jak

přežít. Jsou to archetypální postavy, proto jim nejen rozumíme, ale v určitých etapách života se jimi i „stáváme“.

JRS: Já osobně jsem tu podivnou paní, co se ve hře Henrika Ibsena na konci zastřelí, dlouho nechápala. Postupem času mi ale došlo, že do stadia Hedy Gablerové může skutečně dojít každý z nás. Zvláště v době, kdy se mnoho lidí baví zážitky tak intenzivně, až se ubaví k smrti. A co je pak? Krize, temno, ve kterém už všechno vlastníme, všechno jsme zažili, ale vedle toho všeho máme taky ten neutuchající pocit, že nám něco chybí. Něco, co nás udělá skutečně šťastnými.

AS: Heda je člověk na životním rozhraní, proto jsem svoji parafrázi pojmenovala Teorie dospělosti. Ví, jaké kroky by „měla“ v životě podniknout – a některé z nich už podnikla, vdala se, pořídili si s manželem dům, otěhotněla, ale

uvnitř ní se nic nezměnilo, pocit dospělosti se jaksi nedostavil, natožpak pocit štěstí nebo naplnění. A ona neví, jestli je chyba v ní, nebo v celém tom systému společenských očekávání, který nás tlačí do tradičních rolí. Ale chci se zeptat, co pro tebe znamená dospělost? Existuje něco jako dospělost, nebo je to jen teorie? Stav, který reprezentujeme hypotékou, snubním prstenem nebo fotkami z porodnic, ale ve skutečnosti jsme pořád stejně bezradní jako na začátku?

JRS: Podle mě je dospělost umění se spokojit s tím, co mám i nemám, vzít za to odpovědnost a dál nečeřit nebo co nejméně čeřit vodu vztahů mezi lidmi kolem mě i vztahu se sebou samým nekonečnými nároky. Dozrát do bodu, kdy nepotřebuji vše a kdy to nepotřebuji hned teď. Takže přesně opačný pocit, než který v nás vyvolává stále více bující marketing kolem nás. Je nutné

ale taky dodat, že není lehké být dospělý, a přitom vlastně nebýt vyhořelý. A taky že dospělost není stálý stav. Že se proměňuje a že můžeme být v něčem dospělí a v něčem jiném zase úplně děti. A že to vlastně taky není špatně.

P.S. AS a JRS: Všechny jsme milovaly Dylana. Ale pak jsme si radši vzaly Brandona. A po pár letech jsme zjistily, že stejně pořád milujeme Dylana. A teď je Dylan mrtvý. A skutečně je. Tahle inscenace je pro Tebe, Dylane.

inspice **Michal Weber** / nápověda **Miroslav Kudela** / rekvizity **Marie Křehlíková** /
garderoba **Renáta Pytlíková** / vlásenky **Monika Nováková** / světla **Vojtěch Kadeřábek** / zvuk **Filip Bajger** /
šéf výroby **Karel Gadula** / jevištní **Mistr Filip Kapusta** / technika **Martin Dostál, David Kníchal, Martin Plichta,**
David Žyla

program vydala divadelní společnost Petra Bezruče, s.r.o., ke čtvrté premiéře sezóny 2018–2019

textová část programu **Kateřina Menclerová** / fotografie **Petr Hruběš, Lukáš Horký** /
grafický návrh plakátu a programu **Jan Kulich** / vytiskl AFprint, Ostrava

v programu bylo citováno z knihy Zygmunta Baumana Umění života (Praha 2010, Academia)
autorská práva Františka Fröhliche zastupuje Aura-Pont s.r.o., Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4

divadlo Petra Bezruče provozuje divadelní společnost Petra Bezruče

ředitel **Jiří Krejčí** / umělecký šéf **Janka Ryšánek Schmiedtová** / dramaturg **Kateřina Menclerová** /
manažer **Tomáš Suchánek** / tajemnice uměleckého provozu **Alena Punčochářová** /
propagace a PR **Michaela Kubicová**

divadlo je provozováno za finanční podpory statutárního města Ostravy a Moravskoslezského kraje, projekt se uskutečňuje za finanční podpory
ministerstva kultury ČR

OSTRAVA!!!

MIURA
MIURA HOTEL

